

Dokument na rokovanie

B9-0086/2024

16. 1. 2024

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o situácii v Maďarsku a zmrazených finančných prostriedkoch EÚ
(2024/2512(RSP))

Isabel Wiseler-Lima, Petri Sarvamaa, Monika Hohlmeier, Jeroen Lenaers
v mene skupiny PPE

Thijs Reuten, Eider Gardiazabal Rubial, Domènec Ruiz Devesa, Birgit Sippel, Matjaž Nemec, Juan Fernando López Aguilar, Cyrus Engerer, Sylvie Guillaume, Eero Heinäluoma, Isabel Santos
v mene skupiny S&D

Moritz Körner, Katalin Cseh, Sophia in 't Veld
v mene skupiny Renew

Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund
v mene skupiny Verts/ALE

Younous Omarjee, Malin Björk
v mene skupiny The Left

**Uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Maďarsku a zmrazených finančných prostriedkoch EÚ
(2024/2512(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), a najmä na jej článok 2, článok 4 ods. 3 a článok 7 ods. 1,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a k nemu pripojené protokoly,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
- so zreteľom na medzinárodné zmluvy OSN a Rady Európy o ľudských právach,
- so zreteľom na návrh Komisie z 22. decembra 2021 na nariadenie Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (COM(2021)0569),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie¹ (ďalej len „nariadenie o podmienenosti právnym štátom“),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti² (ďalej len „nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku³ (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“),
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o právnom štáte v Maďarsku, najmä na

¹ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.

³ Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159.

uznesenia z 12. septembra 2018⁴, 8. júla 2021⁵, 15. septembra 2022⁶, 16. januára 2020⁷, 24. novembra 2022⁸ a 1. júna 2023⁹,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. júna 2023 o revízií viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 v polovici obdobia (COM(2023)0336),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 3. októbra 2023 o návrhu na revíziu viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 v polovici obdobia¹⁰,
 - so zreteľom na kapitoly o Maďarsku vo výročných správach Komisie o právnom štáte, najmä za roky 2021, 2022 a 2023,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, zásadách právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, ktoré sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ, zohľadnené v charte a zakotvené v medzinárodných zmluvách o ľudských právach;
- B. keďže dodržiavanie hodnôt obsiahnutých v článku 2 Zmluvy o EÚ zo strany členského štátu je podmienkou požívania všetkých práv vyplývajúcich z uplatňovania zmlúv v tomto členskom štáte; keďže podľa článku 7 Zmluvy o EÚ môže Únia usúdiť, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2, alebo môže stanoviť závažné a pretrvávajúce porušovanie hodnôt uvedených v článku 2 členským štátom;
- C. keďže v Maďarsku sa v dôsledku systematických krokov tamojšej vlády už niekoľko rokov zhoršuje stav právneho štátu; keďže táto situácia sa dostatočne nerieši, pretrváva množstvo obáv a naďalej vzniká množstvo problémov; keďže situácia rôznych zraniteľných skupín, najmä žien, LGBTIQ+ osôb, Rómov, migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov, sa v posledných rokoch výrazne zhoršila a naďalej čelia porušovaniu základných práv bez toho, aby ich nezávislé inštitúcie boli schopné alebo ochotné chrániť; keďže absencia právneho štátu vedie ku kontrole štátnych aj súkromných médií a neustálemu zneužívaniu už aj tak laxných pracovnoprávných predpisov maďarskou

⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu, ktorým sa Rada vyzýva, aby podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii rozhodla, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska, Ú. v. EÚ L 433, 23.12.2019, s. 66.

⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. júla 2021 o porušeníach práva EÚ a práv LGBTIQ občanov v Maďarsku v dôsledku právnych zmien prijatých v maďarskom parlamente, Ú. v. EÚ C 99, 1.3.2022, s. 218.

⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. septembra 2022 o návrhu rozhodnutia Rady o určení podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska, Ú. v. EÚ C 125, 5.4.2023, s. 463.

⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2020 o prebiehajúcich vypočutiach podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú Poľska a Maďarska, Ú. v. EÚ C 270, 7.7.2021, s. 91.

⁸ Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2022 o posúdení dodržiavania podmienok právneho štátu Maďarskom podľa nariadenia o podmienenosti a o súčasnom stave maďarského plánu obnovy a odolnosti, Ú. v. EÚ 167, 11.5.2023, s. 74.

⁹ so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 1. júna 2023 o porušovaní zásad právneho štátu a základných práv v Maďarsku a o zmrazených finančných prostriedkoch EÚ, Ú. v. EÚ C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj>.

¹⁰ Prijaté texty, P9_TA(2023)0335.

vládou, ako aj k zhoršovaniu životného prostredia;

- D. keďže 3. mája 2023 maďarský parlament prijal balík reforiem súdnictva bez riadneho preskúmania parlamentom alebo verejnej konzultácie; keďže tento balík napriek následným doplneniam vôbec neumožňuje posúdiť nedávne politické nominácie na najvyššej úrovni justičného systému krajiny;
- E. keďže 12. decembra 2023 maďarský parlament prijal balík na „ochranu národnej zvrchovanosti“ bez riadneho preskúmania parlamentom alebo verejnej konzultácie; keďže tento balík dáva výkonnej moci ešte viac príležitostí umlčovať a stigmatizovať nezávislé hlasy a oponentov;
- F. keďže Maďarsko je jedným z najväčších príjemcov finančných prostriedkov EÚ (s viac ako 32 miliardami EUR podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach a finančnými prostriedkami z nástroja NextGenerationEU pridelenými Maďarsku v súčasnom viacročnom finančnom rámci); keďže zhoršenie situácie právneho štátu v Maďarsku predstavuje významné riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ a pre plnenie rozpočtu EÚ v Maďarsku;
- G. keďže nariadenie o podmienenosti právnym štátom ako jeden z najúčinnějších nástrojov, ktorý umožňuje ochranu rozpočtu EÚ, je mimoriadne dôležité;
- H. keďže 15. decembra 2022 Rada prijala vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2022/2506 o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku¹¹; keďže podľa nariadenia o podmienenosti právnym štátom Komisia monitoruje vykonávanie nápravných opatrení, ktoré Maďarsko navrhlo počas konania na základe vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/2506; keďže súčasťou opatrení je aj pozastavenie 55 % rozpočtových záväzkov v rámci troch operačných programov politiky súdržnosti a zákaz preberať právne záväzky voči akýmkoľvek fondom vo verejnom záujme zriadeným na základe maďarského zákona IX z roku 2021 alebo akýmkoľvek subjektom financovaným z takéhoto fondu vo verejnom záujme; keďže Komisia v decembri 2023 situáciu v Maďarsku prehodnotila a potvrdila, že riziko pre rozpočet Únie je od decembra 2022 nezmenené a opatrenia Rady by sa nemali ani upravovať ani rušiť;
- I. keďže 15. decembra 2022 Rada prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Maďarska, v ktorom stanovila niekoľko míľnikov, ktoré by mali byť skutočne vykonané pred podaním prvej žiadosti o platbu; keďže Rada 7. decembra 2023 prijala vykonávacie rozhodnutie, ktorým schválila zmenený plán obnovy a odolnosti Maďarska vrátane kapitoly REPowerEU;
- J. keďže Komisia 22. decembra 2022 prijala partnerskú dohodu s Maďarskom; keďže Komisia schválila aj niekoľko operačných programov s odvolaním sa na niekoľko základných horizontálnych a tematických podmienok; keďže Komisia dospela k záveru, že Maďarsko nespĺňa základnú horizontálnu podmienku charty, pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva a ustanovenia viacerých zákonov, ktoré predstavujú vážne riziko pre práva LGBTIQ+ osôb, akademickú slobodu a právo na azyl; keďže Maďarsko vo vlastnom hodnotení dospelo k záveru, že niekoľko základných tematických podmienok

¹¹ Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2022, s. 94.

nie je splnených, a Komisia to vzala na vedomie; keďže na to, aby mohli byť výdavky z rozpočtu EÚ uhradené, musia byť základné horizontálne aj tematické podmienky dodržiavané počas celého programového obdobia;

- K. keďže 13. decembra 2023 prijala Komisia rozhodnutie v domnení, že základná horizontálna podmienka charty bola splnená v ohľadom na nezávislosť súdnictva; keďže toto rozhodnutie znamená, že maďarské orgány môžu začať žiadať o úhradu z európskych štrukturálnych a investičných fondov až do výšky 10,2 miliardy EUR;
- L. keďže 14. – 15. decembra 2023 sa Európskej rade nepodarilo dosiahnuť jednomyselnosť, pokiaľ ide o rozhodnutie zmeniť viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027; keďže tento neúspech bol údajne výsledkom odporu maďarského premiéra; keďže nedosiahnutie dohody o revízii viacročného finančného rámca vážne ohrozuje kontinuitu a predvídateľnosť finančnej pomoci, ktorú EÚ poskytuje Ukrajine, s vážnymi strategickými dôsledkami pre EÚ;
- M. keďže Maďarsko sa podľa príslušných indexov za posledné desaťročie zmenilo na hybridný režim s volebnou autokraciou;
1. opakuje zistenia, obavy a odporúčania vyjadrené vo svojich predchádzajúcich uzneseniach o situácii právneho štátu a základných práv v Maďarsku; odsudzuje úmyselné, nepretržité a systematické úsilie maďarskej vlády podkopávať základné hodnoty EÚ zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ; vyjadruje hlboké znepokojenie nad ďalším narušovaním demokracie, ako aj zhoršovaním situácie v oblasti právneho štátu a základných práv v Maďarsku od prijatia uznesenia Parlamentu z 15. septembra 2022, najmä nad nedávnym prijatím balíka opatrení na „ochranu národnej zvrchovanosti“; pripomína, že za obnovu dodržiavania práva EÚ a zachovávanie hodnôt zakotvených v článku 2 Zmluvy o EÚ je zodpovedná výlučne maďarská vláda;
 2. vyjadruje hlboké poľutovanie nad neschopnosťou Rady významne pokročiť v súčasných postupoch podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ; opakuje svoju výzvu Rade, aby riešila každú novú situáciu týkajúcu sa právneho štátu, demokracie a základných práv; opakuje svoju výzvu Rade, aby sa v kontexte tohto postupu venovala odporúčaniam; zdôrazňuje, že aj Rada nesie zodpovednosť za ochranu hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ, a keby tomu tak nebolo, malo by to dlhodobé a potenciálne škodlivé dôsledky; vyzýva Európsku radu a členské štáty, aby zakročili a rozhodli, či sa Maďarsko dopustilo závažného a pretrvávajúceho porušovania hodnôt EÚ podľa článku 7 ods. 2 ZEÚ; trvá na tom, aby sa rešpektovali úloha a právomoci Európskeho parlamentu;
 3. dôrazne odsudzuje kroky predsedu vlády Maďarska, ktorý sa rozhodol zablokovať rozhodnutie o zásadnej revízii viacročného finančného rámca vrátane balíka pomoci pre Ukrajinu, ako prejav absolútnej neúcty voči strategickým záujmom EÚ a v rozpore s nimi; domnieva sa, že takéto opatrenia sú v rozpore so zásadou lojálnej spolupráce zakotvenou v zmluvách; poukazuje na skutočnosť, že EÚ v žiadnom prípade nemôže ustúpiť od svojich hodnôt pred vydieraním a obchodovaním so strategickými záujmami EÚ a jej spojencov; dôrazne opakuje, že trvá na potrebe urýchleného a cieleného posilnenia viacročného finančného rámca, zabezpečení potrieb občanov a plnení už prijatých politických záväzkov vrátane financovania pre Ukrajinu; vyzýva Európsku

radu, aby sa na tejto pozícii urýchlene dohodla na mimoriadnom samite 1. februára 2024;

4. víta oznámenie Komisie z 13. decembra 2023, v ktorom sa potvrdzuje, že riziko pre rozpočet Únie sa od decembra 2022 nezmenilo, a preto sa predlžujú opatrenia prijaté podľa nariadenia o podmienenosti; zastáva názor, že to potvrdzuje predchádzajúce obavy a odporúčania Parlamentu v tejto veci; opakuje svoju výzvu Komisii, aby zabezpečila, že koneční príjemcovia alebo príjemcovia finančných prostriedkov EÚ nebudú o tieto prostriedky pripravení, ako sa uvádza v nariadení o podmienenosti právnym štátom; zdôrazňuje, že opatrenia zamerané na boj proti porušovaniu zásad právneho štátu môžu prispieť k zvýšeniu dôvery občanov v EÚ;
5. vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím Komisie vzhľadom na to, že základná horizontálna podmienka charty v súvislosti s nezávislosťou súdnictva bola splnená, a opätovne potvrdzuje svoje vážne znepokojenie nad týmto rozhodnutím, keďže maďarským orgánom umožnilo podať žiadosti o úhradu do výšky 10,2 miliardy EUR bez zavedenia primeraných kontrolných mechanizmov alebo postupov verejného obstarávania na zaručenie riadneho finančného hospodárenia a ochrany rozpočtu EÚ; domnieva sa, že toto rozhodnutie je politicky v rozpore s rozhodnutím predĺžiť opatrenia prijaté podľa nariadenia o podmienenosti, a vyjadruje sklamanie nad tým, že Parlament počas tohto postupu nebol dostatočne informovaný; zdôrazňuje, že úlohou Komisie je nezávisle a objektívne posúdiť, ako Maďarsko dodržiava príslušné právne predpisy, a to bez ústupkov v otázkach demokracie, právneho štátu a základných práv; domnieva sa, že ani po nedávnych reformách Maďarsko nespĺňa štandard nezávislosti súdnictva stanovený v charte, ako uviedli odborníci v Maďarsku a na medzinárodnej úrovni, keďže prijaté opatrenia neposkytujú dostatočné záruky proti politickému vplyvu a možno ich buď obchádzať alebo nedostatočne uplatňovať; vyjadruje znepokojenie najmä nad pretrvávajúcimi prekážkami pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania, problémami prideľovania prípadov na najvyššom súde a nedostatočným systémom menovania predsedu najvyššieho súdu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby spolu s rozhodnutím poskytla podrobné písomné odôvodnenie; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila svoje rozhodnutie najmä vzhľadom na vnútroštátne opatrenia prijaté od jeho schválenia a aby nevyplácala žiadne finančné prostriedky, kým nebudú v plnej miere zavedené všetky príslušné právne predpisy a kým sa účinnosť prijatých opatrení neprejaví v praxi;
6. opakuje svoje predchádzajúce výzvy Komisii, aby zabezpečila, že z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa neposkytnú maďarským orgánom žiadne platby, kým uspokojivo nedosiahnu míľniky (vrátane tzv. supermíľnikov) a cieľové hodnoty spojené s prvou platbou a kým sa nepreukáže ich udržateľnosť v praxi; zastáva názor, že súčasné mechanizmy auditu a kontroly zavedené maďarskými orgánmi zrýchleným postupom, aby splnili požadované kritériá reformy súdnictva, musia pred vyplatením finančných prostriedkov EÚ preukázať v praxi konkrétne, udržateľné a overiteľné výsledky, najmä pokiaľ ide o riešenie systémových problémov; vyzýva Komisiu, aby vypracovala nové aktualizované hodnotenie, a to najmä situácie ohľadom nezávislosti súdnictva v Maďarsku, obzvlášť vzhľadom na vývoj od prijatia rozhodnutia;
7. zdôrazňuje, že maďarské orgány sú povinné zaručiť rovnaké možnosti prístupu k finančným prostriedkom EÚ pre jednotlivcov, podniky, občiansku spoločnosť,

mimovládne organizácie a miestne a regionálne orgány a sú povinné zabezpečiť nezávislý súdny dohľad, ako aj nestranné a účinné mechanizmy na vybavovanie sťažností; odsudzuje údajné systémové diskriminačné praktiky voči akademickej obci, novinárom, politickým stranám a občianskej spoločnosti, ako aj podnikom v určitých odvetviach; vyjadruje poľutovanie nad politicky motivovanými obchodnými praktikami, ktoré neoprávnene zvyhodňujú konkurenciu, netransparentnými a zmanipulovanými postupmi verejného obstarávania, ponukami na prevzatie podnikov od vlády a subjektov s väzbami na predsedu vlády a využívanie finančných prostriedkov EÚ na obohacovanie politických spojencov vlády v rozpore s pravidlami EÚ pre hospodársku súťaž a verejné obstarávanie; zdôrazňuje, že kľúčom k fungovaniu jednotného trhu v EÚ je právny štát;

8. zdôrazňuje dôležitú úlohu predsedníctva Rady pri presadzovaní práce Rady na právnych predpisoch EÚ, zabezpečovaní kontinuity programu EÚ a zastupovaní Rady vo vzťahoch s ostatnými inštitúciami EÚ; pochybuje, či maďarská vláda bude v roku 2024 schopná túto úlohu dôveryhodne plniť, keďže nedodržiava právo EÚ a nezachováva hodnoty zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ, ako ani zásadu lojálnej spolupráce; pripomína, že v niektorých prípadoch by predsedu Európskej rady mohol nahradiť člen Európskej rady zastupujúci členský štát, ktorý vykonáva polročné predsedníctvo Rady; žiada Radu, aby čo najskôr našla vhodné riešenia na zmiernenie týchto rizík; pripomína, že ak sa takéto riešenie nenájde, Európsky parlament môže prijať príslušné opatrenia; vyzýva predsedu Rady a členské štáty, aby okamžite začali postupy na bezodkladnú reformu rozhodovacieho procesu v Rade s cieľom ukončiť zneužívanie práva veta a vydieranie v Európskej rade a iných európskych inštitúciách;
9. zdôrazňuje, že opatrenia potrebné na uvoľnenie finančných prostriedkov EÚ, ako sú vymedzené v príslušných rozhodnutiach prijatých na základe nariadenia o spoločných ustanoveniach, nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a nariadenia o podmienenosti právnym štátom, sa musia považovať za jeden celok a že realizovať by sa nemali žiadne platby napriek pokroku v jednej alebo vo viacerých oblastiach, ak v inej oblasti stále pretrvávajú nedostatky; je naďalej odhodlaný zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky EÚ dostali k maďarskému obyvateľstvu, a to aj priamym financovaním miestnych a regionálnych orgánov a občianskej spoločnosti po splnení podmienok, a zdôrazňuje, že výlučnú zodpovednosť za súčasnú situáciu nesú maďarské orgány;
10. opakuje svoju výzvu Komisii, aby v plnej miere využila dostupné nástroje na riešenie jasného rizika vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je EÚ založená, zo strany Maďarska, najmä finančné opatrenia, zrýchlené postupy v prípade nesplnenia povinností, žiadosti o predbežné opatrenia Súdneho dvora Európskej únie a žaloby v súvislosti s nevykonaním rozsudkov Súdneho dvora; očakáva urýchlené kroky v nadväznosti na prijatie balíka opatrení na „ochranu národnej zvrchovanosti“;
11. poveruje svoj Výbor pre právne veci, aby čo najskôr prijal potrebné opatrenia v súvislosti s rozhodnutím Komisie vedúcim k uvoľneniu 10,2 miliardy EUR vrátane žiadosti o analýzu právneho servisu v súlade s článkom 149 rokovacieho poriadku s cieľom preskúmať zákonnosť rozhodnutia C(2023) 9014 Súdny dvorom Európskej únie v súlade s článkom 263 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; pripomína možnosť Parlamentu využiť všetky právne a politické opatrenia, ktoré má k dispozícii, ak

Komisia uvoľní finančné prostriedky bez splnenia kritérií, alebo ak vzhľadom na svoju zodpovednosť konať ako strážkyňa zmlúv a chrániť finančné záujmy EÚ nezabezpečí vykonávanie príslušných právnych predpisov v plnej miere; pripomína, že Komisia sa politicky zodpovedá Parlamentu;

12. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Rade Európy, Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Organizácii Spojených národov.